

اقتصاد

سیاسی، پولنیزہ او فرهنگی اوونیزہ

۲۶ مه گنه ۱۳۹۴ المریز کال د میزان ۱۸ مه د ۱۴۳۶ هـ ق د ذي الحجه ۲۷ مه د ۲۰۱۵ ل د اکتوبر ۱۰ مه

تغییر آب و هوا،
مشکلات و راه های حل!

د ملي وحدت حکومت او د افغانانو تېريو گال

د کندوز له جگړه ځپلو سره
د مرستو لومړی پړاو ترسره شو

کابل: تايمني، چهارراهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفتر مرکزی جمعیت اصلاح، تيلفون: ۰۷۹۹۳۹۴۰۱۵ / ۰۴۳۰۴۳۰۲۲۰
کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار، موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲
کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت، ۰۲۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر.
کابل: کمپیوتر فروشی الکامی جاده نادر پشتون، مارکیت الله نظرمنزل ۲ دوکان ۲۳ / ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹
کابل: کابل ده افغانان کتاب فروشی بیهقی
کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲ / ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱

ننګرهار: جلال آباد، نارنج باغ، عبدالحق مینه، (د کابل د موټرو اډه) د جمعیت اصلاح ساحوی دفتر تیلیفون: ۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰
جلال آباد - اسحاقزی مارکیت، لاندې منزل، اصلاح افکار تیلیفون: ۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

ګندهار: نوي بازار، د هرات سرک، د سړي جامع غروب طرف ته سوري مینه د امام ابوحنيفه (ج) تعليمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوی دفتر د تیلیفون: ۰۷۰۰۶۶۸۹۴۸ - ۰۷۰۰۳۰۸۲۷۱

لغمان: مهترلام بنار، حمزه مارکیت تیلیفون: ۰۷۹۹۴۴۲۹۲۰
 هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا انجمن اخلاق و معرفت شماره های تماس: ۰۴۰۳۲۷۰۱۲ - ۰۷۸۹۰۰۸۱۵۲
بلخ: عقب حمام سره میاشت، مرکز تعلیمی اصلاح

کندهار: شهر کندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، مؤسسه تحصیلات عالی سلام ۰۷۸۷۷۰۳۷۲۴
بغلان: پلخمیری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷ / ۰۷۷۷۴۷۶۶۹

لوګر: مرکز، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع، کتاب فروشی سادات، سید عبدالحمید هاشمی، تیلیفون: ۰۷۰۰۴۴۹۸۱
لوګر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلنیک حسین خیل، تیلیفون: ۰۷۷۵۴۱۳۸۷۶

نیمروز: سرک آزادی، جنوب کابل بانک، انجمن فرهنگی ارشاد: شماره تماس: ۰۷۹۷۷۴۱۹۷۴
پکتیا: د گرد یز بنار، مرکزی چوک، د نئی نمایندگی وحید الله: ۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست: افغان تاور شاته خوست مرکزی طبی لابراتوار دوم پور د جمعیت اصلاح ساحوی دفتر اکثر محمد گلاب: ۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶ / ۰۷۷۱۷۴۵۴۶

قناره: بازارچه کتاب دکان مولوی حبیب الرحمن ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲
بدخشان: فیض آباد ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸ / ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴
زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارتو کوچه د غوثی رهنمای معاملات تر خنگ، شمیر: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ - ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۱

فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید شماره تماس: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱

کونړ: د معارف ریاست ته مخامخ د جمعیت اصلاح ساحوی دفتر پیښور مرکز فرهنگی اسلامی افغانستان/ تیلیفون: ۱۵۸۵۲۷۹۵

شماره مسئول توزیع: ۰۷۸۵۴۲۹۱۱۳

قیمت یک شماره ۱۰ افغان

تر ټولو غوره صدقه کومه ده؟

جناب نبی کریم صلی الله علیه وسلم مونږ ته تر ټولو غوره صدقه کول داسې را پیژني: **عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَيُّ الصَّدَقَةِ أَكْثَرُ أَجْرًا؟ قَالَ: «أَنْ تَصَدَّقَ وَأَنْتَ صَحِيحٌ شَحِيحٌ، تَخْشَى الْفَقْرَ وَتَأْمُلُ الْغِنَى، وَلَا تَمْهُلُ حَتَّى إِذَا بَلَغْتَ الْحُلُقُومَ، قُلْتَ: لِفُلَانٍ كَذَا، وَلِفُلَانٍ كَذَا، وَقَدْ كَانَ لِفُلَانٍ».** (بخاری: ۱۶۱۹)
 ژباړه: ابو هريره رضی الله عنه وایي: یو سړی رسول الله صلی الله علیه وسلم ته راغی او پوښتنه یې وکړه: ای رسول الله! کومه صدقه ډیر اجر او ثواب لري؟ وېې فرمایل: «هغه صدقه چې هغه مو د روغتیا او تندرستی په وخت کې او هغه وخت چې د مال د جمع کولو په کوبښنې کې وئ او له فقر څخه ویره لرئ او د بدايتوب (مالدارۍ) هیله ولرئ، ورکړئ، نه دا چې منتظر پاتې شي تر څو د مرګ شیبې را ورسېږي نو بیا هغه وخت (صدقه ورکړئ) او وایي فلاني ته دومره ورکړه او فلاني ته هومره ورکړه، حال دا چې هغه وخت د ده مال خود په خود پر بل پورې اړه لري درنو وروڼو او خویندو!

د صدقې ورکولو اصلی وخت همدا اوس دی، ځکه چې د پوره روغتیا او صحت لرونکي یو، د مال گټلو په لټه کې سرگردان او د پوره قوت څښتنان یو.

یو فرضي صدقات دي لکه زکات چې د نصاب په څښتن باندې په کال کې یو ځل به د خپل مال څلویښتمه برخه په مستحقو کسانو ویشي.

پرته له زکات او صدقه فطر نور ثوابي صدقات دي چې ډیر اجر او ثواب لري، که څوک غواړي الله تعالی ده ته ډیر مال ورکړي نو هغه دې پر نورو بې وسه کسانو مصرف کړي.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْفِقْ يَابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ عَلَيْكَ .
 له ابوهريره (رضی الله عنه) نه روایت دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي چه هر بنده ته د الله تعالی دا پیغام دی چه ای د آدم زویه! ته (زما پر ضرورت مندو بنده گانو خپل مال مصرفوه) زه به یې له خپلې خزانی تاته نور درکړم (رواه بخاری او مسلم)

الله تعالی دې په مونږ کې د رحم او خواخوږۍ ولولې پیدا کړي، تر څو د اتفاق او صدقې احساس مو قوي شي او هغو اړمنو کسانو سره پوره مرسته وکړو، چې د خوړلو لپاره یوه مړۍ او د اغوستلو لپاره یو څادر هم نه لري. راځئ له همدا اوسه د بېوزلو په لاسنیوي او د خیر د کارونو په پرمختګ کې خپل رول ولوبوو، تر څو هغه حق چې خواران او غریبان یې زموږ او ستاسو په مال کې لري هغوی ته مخکې له دې چې بیا یې نه شو خرڅ کولی ور وسپارو.

او رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: **"مَا تَقَصَّتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ، وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلَّا عِزًّا، وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ"** رواه مسلم

ژباړه: صدقه مال نه کموي، او الله جل جلاله د ښښنه کونکي عزت نور هم لوړوي، او چاچې د الله تعالی لپاره تواضع وکړه، الله تعالی به یې اوچت کړي.

يو ځل بيا د افراطيت او بنسټ پالنې تورونه ، د څه لپاره؟

د تېرې اونۍ په پای کې په داسې حال کې چې افغان ولس د کندوز د تېل شوې جگړې د قربانيانو په غمېزه کې ډوب ؤ، يو شمېر کورنيو او بهرنيو رسنيو، "د افغانستان د څېړنې او ارزونې" په نامه د يو گډ افغاني او بهرني مرکز له خوا په خپره شوې څېړنه، راپورونه خپاره کړل چې په ترڅ کې يې په افغان ښوونځيو کې د دوی په اصطلاح د افراطيت يا بنسټ پالنې له ډېرېدو څخه سر ټکول شوی دی او ځينې ډلې تورني شوې دي چې له ښوونکو او زده کونکو څخه د خپلو سياسي موخو لپاره کار اخلي.

دا چې په ښوونځيو کې څه ډول سياسي فعاليتونه ترسره کېږي او د دې تحقيقي مرکز د څېړنې له مخې دا سياسي فعاليتونه په کومو دلايلو خطرناک گڼل کېږي يا د دوی په اند، زده کونکي د بنسټ پالنې او له واکمن نظام سره د مقابلي او مقاومت نا قانونه کړنو ته ولې هڅول کېږي، ځان ته اوږد بحث دی، چې وار تر مخه ډېرو کورنيو او بهرنيو رسنيو پرې راپورونه خپاره کړي او ليکنې يې پرې کړې دي. دلته زموږ موخه د دې څېړنيز مرکز د راپور پر هغه برخه ده چې جمعيت اصلاح يې د يو لړ نورو سازمانونو او سياسي ډلو تر څنگ، په ښوونځيو کې د زده کونکو او ښوونکو په هڅونو او يا د دوی په اصطلاح د بنسټ پالنې لور ته د خلکو په بلنه تورنه کړې ده.

د هېواد د روان ناورين په تېرو ديارلسو کلونو کې ټول افغان ولس ته څرگنده شوې چې جمعيت اصلاح د يوه فعال ټولنيز، تعليمي او ديني خوځښت په توگه د ټولنيز ژوند په هره برخه کې افغانستان ته خدمت کړی، په عام ولس کې يې د ديني پوهې د کچې د لوړوالي لپاره تل پاتې هڅې کړې دي، د افغان مسلمان ولس د ملي او ديني ارزښتونو څخه د دفاع په سنگر کې تل تر ټولو مخکې ولاړ دی او مصيبت خپليو افغانانو ته يې د خپل ولس او هېواد والو د مرستو په رسولو سره د ولس او هېواد په مادي او معنوي بيا رغونه کې فعاله ونډه درلودلې ده.

اوس که چېرې د څېړنې او ارزونې يا "AREU" په نامه دغه نيم بهرنی او نيم کورنی څېړنيز مرکز دې ټولو ته د بنسټ پالنې د ودې نوم ورکوي، نو دا د هغوی خوښه ده، خو هغه کسان چې جمعيت اصلاح پېژني او د هغې له فعاليتونو څخه خبر دي، باور لري چې د افغانستان د نافذه قوانينو په چوکاټ کې د ديني ارزښتونو دفاع، د خلکو د ديني پوهاوي لوړول، نه سياسي فعاليت دی او نه بنسټ پالنې ته وده ورکول، گڼل کېږي.

دغه څېړنيز راپور چې د بریتانیا د يوه پوهنتون د يوه استاذ تر مشرۍ لاندې ترسره شوی، په داسې حال کې جمعيت اصلاح په افغان ښوونځيو کې د دوی په خبره د بنسټ پالنې په ودې تورنوي چې دغه ټولنيز سازمان همدا اوس په کندوز کې د تېل شوې جگړې د قربانيانو لپاره د خپلو مسلمانو هېواد والو د مرستو په راټولو بوخت دی تر څو د جگړې په اور کې ستي شويو کندوزي کورنيو ته د هغوی د ژوند لومړنۍ آسانتياوې برابرې کړي.

جمعيت اصلاح، په افغان مسلمان ولس کې د يوه پېژندل شوي اسلامي او تمدني حرکت په توگه چې تل د خپل مسلمان ولس او ټولنې په هر درد او غم کې ورسره شريک پاتې شوی، دا ډول منفي تبليغات د هغه کړيو او بهرنيو مزدورانو کار گڼي چې نه غواړي د افغانستان د مسلمان ولس بچيان له خپل پلرني دين څخه خبر او په اړه يې پوهه ترلاسه کړي، که نه نو څرگنده ده چې جمعيت اصلاح په هېڅ ډول ناقانونه فعاليت کې لاس نلري او نه يې هم کله د زده کړې مرکزونو د خپلو سياسي موخو لپاره کارولي دي.

جمعيت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

بنفشه نامه
اصلاح
اونيزه
دسلام داصيل فهم منبر

Email: eslahmilli@gmail.com

رئيس هیأت تحریر:

احمد ضياء رحيمزى

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

0781544115

اعضاء هیأت تحریر:

ډاکټر وحید الله مصلح
عزیز احمد حنیف

نقیب الله حمید
عبدالفتاح جواد
محمد اکبر مؤید

همکاری نقدی تان به ما بفرستید

آدرس بانکي: جمعيت اصلاح واکشاف اجتماعي افغانستان کابل بانک
A/c No=1001202080036
(افغانی)

آدرس بانکي: جمعيت اصلاح واکشاف اجتماعي افغانستان کابل بانک
A/c No=1001201080036
دالر امریکائی

تغییر آب و هوا، مشکلات ناشی از آن و راه های حل!

گروپ رسانه یی اصلاح- عبیدا لله مؤحد

- ۳: پوشانیدن روی و بخصوص بینی توسط ماسک یا دستمال در وقت عطسه یا سرفه کردن.
- ۴: جدا کردن ظروف مورد استفاده مریض از سایر ظروف اعضای خانواده.
- ۵: پوشیدن لباس گرم برای حفظ حرارت بدن نباید فراموش شود.
- ۶: کسانی که به این امراض مبتلا می شوند، باید کمتر کار کنند و بیشتر استراحت کنند.
- ۷: استفاده از واکسینه های که امروزه موجود است در حالی که در گذشته ها هزاران نفر تنها از اثر مصاب شدن به سینه بگل جان خود را از دست میدادند.
- از سوی دیگر انجینیر محمد بصیر امین آمر تحلیل و تجزیه آلودگی های محیط زیستی در اداره ملی محیط زیست ضمن یک گفتگوی ویژه با گروپ رسانه یی اصلاح اظهار داشت از سه سال بدین سو ما تدابیر لازم را برای کاهش آلودگی هوا روی دست گرفته ایم.
- وی می افزاید که در قدم نخست ما باتمام ادارات دولتی و ادارات سکتوری تفاهم نمودیم تا در فصل زمستان به جای زغال و چوب از گاز مایع جهت گرم کردن منازل و دفاتر شان استفاده کنند، که خوشبختانه بیشتر از شصت درصد ادارات به خواست ما لبیک گفته و مواد سوخت خود را به گاز مایع تبدیل نمودند. این کارشناس مسایل محیط زیست می افزاید که در ماه رمضان امسال با هتل ها و رستوران ها و اتحادیه پیشه وران صحبت نمودیم و از آنها خواستیم تا غرض جلوگیری از آلوده گی هوا از گاز مایع بجای چوب و زغال سنگ استفاده کنند.
- موصوف در مورد اضرار استفاده از چوب و زغال سنگ افزود که در فصل زمستان هوا سرد می شود و ذرات معلق هوا در سطح پایین قرار میگیرند، از جانب دیگر زغال سنگ منبع اساسی کاربن مونو اکساید و سلفردای اکساید است که همین خود باعث بروز امراض مختلف و مواد مضر- برای صحت انسان حتی نبات می گردد، بنا بر این مامجبور هستیم تا براساس قانون محیط زیست و بر اساس مقررہ کاهش جلوگیری از آلودگی محیط زیست، تولید و صدور این گاز را کاهش دهیم."
- انجینیر محمد بصیر امین همچنان از شهروندان کابل خواست تا مواظب صحت خود و هموطنان عزیز مان باشند و سعی کنند تا از گاز مایع در جریان زمستان برای گرم کردن منازل خود استفاده کنند. به قول این عضو اداره ملی حفاظت از محیط زیست کشور، این کار هموطنان ما از یک سو باعث کاهش در آلوده گی هوا و محیط زیست می گردند و از سوی دیگر از بروز امراض خطرناک انسانی و حیوانی نیز جلوگیری می کنند.
- هر فصل سال دارای مزاج خاصی است، بنابراین لازم است توصیه و تدابیر خاصی برای حفظ تندرستی و پیشگیری از بروز بیماری ها یا به حداقل رساندن عوارض و پیامدهای آنها به کار گرفت، با آمدن فصل خزان و تغییر آب وهوای در روی زمین، بگونه طبیعی تغییراتی در زنده گی مردم نیز پدید می آیند و مشکلات و مریضی های نیز با خود به دنبال می داشته باشند.
- دکتور عزت الله حامد متخصص امراض داخله و اطفال و سر طبیب سابق شفاخانه خصوصی الحیات، در یک گفتگوی ویژه با گروپ رسانه یی اصلاح اظهار داشت که امراضی که از تغییرات آب وهوا بوجود می آید، در این تغییرات هوا از گرمی به طرف سرد شدن می رود، در این فصل معمولاً مریضی ها به شکل سرفه، زکام، تب، سر دردی ها و سینه و بگل بیشتر مشاهده می شوند که این مریضی ها معمولاً دو منشاء داشته می داشته باشند.
- ۱: عوامل محیطی که از هوای سرد و گرد و غبار ناشی می شود.
- ۲: میکروبها و به خصوص وایروسهای که در این فصل سال فعال می شوند، سبب مریضی در اطفال و بزرگسالان می گردند.
- وی افزود این امراض به شکل کتله یی بروز می کنند، چون ما در فصل تابستان به شکل منفرد و در هوای آزاد، سربام و حویلی بود و باش می داشته باشیم، در صورتی که یک نفر مریض شود مرض به دیگران به آسانی سرایت نمی کند، اما در فصل سرما و زمستان در اثر جمع شدن تعداد زیاد افراد در یک اتاق این امراض میتواند همزمان چندین نفر را مبتلا سازد.
- این متخصص امراض داخله و اطفال در ادامه ابراز داشت که با گرد آمدن اعضای فامیل در یک مکان، این وایروس ها با سرفه کردن یکی از این ها که به دیگران نیز منتقل می شوند.
- راه های حل:
- داکتر عزت الله حامد به این باور است، که همزمان با دخول فصل خزان و تغییر اقلیم و آب وهوا، بخصوص با دخول فصل سرما، باید تدابیر جدی روی دست گرفت تا از بروز امراض خطرناکی که گاه گاهی دامنگیر مردم می گردد، جلوگیری بعمل آید. این متخصص امراض داخله و اطفال، برخی راه های جلوگیری از این گونه امراض را به این گونه پیشنهاد می کند:
- ۱: تجرید مریض؛ یعنی شخص مریض را باید از دیگران دورنگهداشت.
- ۲: تازه نمودن تهویه اتاق که سبب رسیدن شعاع آفتاب به داخل اتاق میشود و شعاع آفتاب میکروبیهای داخل اطاق را از بین می برد، هوای تازه به داخل می رسد که گفته می توانیم که تهویه در جلوگیری از این امراض خیلی مؤثر است.

افغان ولس تېر يو کال څه ډول تېر کړ؟

اصلاح رسنيزکروپ، نعمت الله عزيزی

شوی ده چې نوموړي يې لامل د بیکاري لوړوالی او د خلکو د اقتصاد کمزوري گڼي، خو ښاغلی گلبدین خوشحاله دی چې د نورو خلکو په تناسب له کمو ستونزو سره مخ دي.

د کابل ښار دا دوکاندار باور لري چې دوی تر اوسه د ملي يووالي حکومت کوم گټور او مثبت کار نه دی لیدلی او په خبره يې له هغه لومړۍ شیبې په منفي او بې گټې کارونو باندې روان دي.

نوموړی همدارنگه څرگندوی چې د ملي يووالي حکومت مشرانو چې کومې ژمنې کړي وي د هغې د عملي کېدو توان يې نه درلود او هيڅ کومه ژمنه يې نه ده عملي کړې.

عبدالوهاب د کابل ښار بل اوسیدونکی دی چې د انگلیسي- ادبیاتو په

برخه کې لوړې زده کړې لري، نوموړي چې د اداري اصلاحاتو کميسيون سره نژدې ولاړ و وويل چې له دریو کلو راهیسې په دنده پسې گرځي، خو په خبره يې چې واسطه او پېژندگلوې ونه لرې هيڅ امکان يې نشته.

دا ځوان زیاتوي چې د ملي يووالي حکومت په تېر يو کال کې پرته له دې چې خپل نژدې دوستان، خپلوان او هغه خلک چې ورته کمپاینونه يې کړي وو په دندو وگماري بل هيڅ کار يې نه دی کړې.

عبدالوهاب همدارنگه زیاتوی د ملي يووالي حکومت مشرانو چې کومې ژمنې کړې وې هغه يې یوه هم عملي کړي نه ده او د گټورو کارونو په نسبت يې بې گټې او منفي کارونه ډېر وو.

نوموړي همدارنگه پدې وروستيو کې په ځينو برخو کې د ماليې لوړوالي ته په اشارې سره وايي چې حکومت یوازې په خلکو

د تلې په اوومه نيټه د امريکا د بهرنیو چارو وزیر جان کري په مستقیمو هڅو له دوه سیاسي ډلو جوړ شوی د ملي يووالي حکومت یو کلن شو، دغه موده حکومت او ملت له گڼو ستونزو او گواښونو سره مخ وو او د افغانستان په حالاتو کې گڼ بدلونونه رامنځته شوي دي؛ جگړه د تېر په پرتله پراخه شوې د سولې خبرې پرته له کومې ځانگړې پایلې ځنډول شوي دي، د امريکا

له متحده ایالاتو سره امنیتي تړون لاسلیک شو، د دې حکومت په لومړیو کې له پاکستان سره په بې سارې ډول اړیکې نژدې شوې خو د کال په وروستيو کې یو ځل بیا هماغه تورونه او د یو بل تورنول له سره پیل شول، د سیمه ییزو پروژو په هکله ناستې او غونډې

ترسره شوې او گڼ نور بدلونونه او کارونه تر سره شوي دي. دا چې د ملي يووالي حکومت په تېر يو کال کې له هېواد او ولس سره څه وکړل، له کومو جدي گواښونو سره مخ و، او ولې يې هغه ژمنې عملي نکړای شواو چې له افغان ملت سره يې کړي وي؟ همدارنگه د بیکاري د کچې د لوړوالي او د هېواد نه د ځوانانو د تینښتې لاملونه او پایلې به څه وي؟ دا او گڼ نور موضوعات مو له سیاسي، اقتصادي، پوځي او ټولنیزو کارپوهانو سره خپلې او همدارنگه د ملي يووالي حکومت د یو کلن مزل په اړه له خلکو سره خبرې کړي چې لنډېز يې له تاسو سره شریکوو.

عام وگړي د حکومت یو کلن کار څنگه ارزوي؟

گلبدین چې د کابل پوهنتون ته څېرمه دوکان لري، د ملي يووالي حکومت په هکله وايي چې په دوکان کې يې شپږ سوه زره پانگه درلوده خو اوس دا پانگه څلور سوه زرو ته را ښکته

باندې ماليه لوړه کړي او داسې کوم کار يې نه دي ترسره کړي چې خلکو ته د کار زمينه برابره شي.

عبدالوهاب همدارنگه څرگندوي، چې د تېر په پرتله اداري فساد ډېر شوي دي او ادعا کوي چې د املاکو په رياست کې يې د کور د حساب د تصفيي لپاره څلويښت زره ډالر ترې غوښتل شوي دي، چې په خبره يې په دې هکله يې شکايت ولسي جرگې او ولسمشرۍ دفتر ته هم رسولي خو په هکله يې کومه پلټنه او کار نه دي ترسره شوی.

محمد شريف چې د ترانسپورت وزارت متقاعد کارکوونکی دی وايي چې د ملي

يووالي حکومت داوړه مشران يې له لومړي سره پيژندل او ډاډه و چې له خلکو سره چل کوي او يوه ته يې هم رايه نه ده ورکړي، ځکه چې په خبره يې د خپلو ژمنو د عملي کولو وړتيا يې نه لرله. د کابل ښار دا اوسيدونکي څرگندوي چې د ملي يووالي حکومت د يو کلن عمر په ترڅ کې گټور کار نه دی ترسره شوی، بې کاري بې حده زياته شوې او داسې خلک هم ډېر بې کاره دي چې لوړې زده کړې هم لري او په وينا يې چې همدا اوس يې له کورنۍ نه لس نفره ليسانس زده کړې لرونکي خلک بې کاره دي.

د کار پوهانو په اند د حکومت لاسته راوړنې او نيمگړتياوې څه وي؟

پخوانی ژورناليست او سياسي کارپوه حاجي سيد داود، په دې اړه چې د ملي يووالي حکومت يو کلنې لاسته راوړنې او نيمگړتياوې څنگه ارزوي؟ وويل: چې د ملي يووالي حکومت مشرانو چې کومې ژمنې له خلکو سره کړې وې هغه يې عملي نشوای کړای او کوم نوم يې چې حکومت ته ورکړي دي (ملي يووالي حکومت) په عمل کې دا هم ثابت نشو او هغه څه يې چې وکړل چې د ژمنو سره ډېر واټن لري.

د حاجي سيد داود په اند په امنيتي برخه کې يې کومه لاسته راوړنه نه درلوده بلکې ستونزې لا ډېرې شوې نه يوازې چې د مخالفينو سره روغه جوړه ونشووه بلکې نا امنيو زور اخيستي او په ولس کې يې پخوانی اعتبار هم له لاسه ورکړي دی.

د دې کارپوه په باور په اداري تشکيلاتو کې گڼې ستونزې لا هم شتون لري او لا تر اوسه حکومت په بشپړ ډول سره تکميل نه

کله چې د يو نظام په هکله خبره کېږي يو يې د جوړښت برخه ده او بل يې د فعاليتونو چې د نوموړي په اند جوړښت يې په لومړي قدم کې ډېر مهم دي، او دده په باور د ملي يووالي حکومت په يوکال کې د اقتصاد په برخه کې داسې کوم کار نه دی کړی چې د يادولو وړ وي.

د اقتصاد پوهنځي دغه استاد همدارنگه څرگندوي چې په کابينه او اقتصادي ارگانونو کې هم داسې خلک گمارل شوي دي چې په اقتصادي برخه کې هيڅ ډول پوهه او معلومات نه لري.

تر ټولو مهمه داده چې په اقتصادي برخه کې اقتصادي ستراتيژي هم شتون نه لري او دده په خبره په دغسې حالت کې اقتصادي فعاليتونه کومه ځانگړې پايله نه شي درلودلای او که يې ولري هم منفي پايله به وي.

دا چې دولت اوس مهال په ځينو شیانو باندې ماليه لوړه کړې ده ترڅو د دولت عوايد لوړ شي، خو د بیکاري د لوړې کچې په پام کې نيولو سره، نه يوازې دا چې گټه به ونه لري بلکې زيان به هم ولري، ځکه چې تقاضا او غوښتنه کمېږي.

حسب الله مؤحد

دي. په کابينه او ولايتي چارواکو کې نيمگړتياوې شتون لري. د نوموړي په نظر د وړتياوو او شايسټه سالارۍ اصل تر پښو لاندې شو او په مقرريو کې يې دا ټول اصول په نظر کې ونه نيول شول.

د نوموړي په اند په اقتصادي ډگر کې هم د ملي يووالي حکومت کومه لاسته راوړنه نه درلوده او ورځ تر بلې مهاجرتونو زيات شوي دي او خلک د بیکاري له امله کړپړي او هغه ځوانان چې لوړ تحصلات او زده کړې لري له هېواد نه بهر ته تېښته کوي او يو څه پانگه هم ورسره وړي چې دا هم د انديښنې خبره ده.

ښاغلی حاجي سيد داود د بیکاري او مهاجرتونو د دوام پايلې هم ناوړه گڼي او څرگندوي چې هېواد به له ستونزو سره مخ شي او دا چې ځوانان د ټولنې انرژي او ځواک دی نو هېواد به د انرژي له کمښت سره مخ شي او انساني تشه به رامنځ ته شي چې په خبره يې دا ډېره جدی مسئله ده خو څوک ورته پاملرنه نه کوي.

د کابل پوهنتون د اقتصاد پوهنځي استاد او اقتصادي کارپوه حسب الله مؤحد همدارنگه وايي کله چې د يو نظام په هکله خبره کېږي يو يې د جوړښت برخه ده او بل يې د فعاليتونو چې د نوموړي په اند جوړښت يې په لومړي قدم کې ډېر مهم دي، او دده په باور د ملي يووالي حکومت په يوکال کې د اقتصاد په برخه کې داسې کوم کار نه دی کړی چې د يادولو وړ وي.

د اقتصاد پوهنځي دغه استاد همدارنگه څرگندوي چې په کابينه او اقتصادي ارگانونو کې هم داسې خلک گمارل شوي دي چې په اقتصادي برخه کې هيڅ ډول پوهه او معلومات نه لري.

د دې اقتصادي کارپوه په باور تر ټولو مهمه داده چې په اقتصادي برخه کې اقتصادي ستراتيژي هم شتون نه لري او دده په خبره په دغسې حالت کې اقتصادي فعاليتونه کومه ځانگړې د ځينو هېوادونو سره د اړيکو رغول او نژدې والی کومه لاسته راوړنه ځکه نه شي بلل کېدای چې په افغانستان کې خلک دې ته انتظار دي چې د عمل په ډگر کې کوم کارونه ترسره شي او د خلکو ستونزو لپاره حل لاره برابره شي.

د دې کارپوه په اند دا چې افغان ملت له گڼو ستونزو سره مخ دي د جگړې دوام، د ښې حکومتولۍ نه شتون، د اقتصادي ستونزو او فقر شتون هغه مسايل دي چې تر څو پورې يې په اړه کار ترسره نه شي د اړيکو رغول او د پروژو په هکله خبرې کول خلکو ته د لاسته راوړنې په معنا نه گڼل کېږي.

پايله نه شي درلودلای او که يې ولري هم منفي پايله به وي.

د نوموړي په باور دا چې دولت اوس مهال په ځينو شيانو باندې ماليه لوړه کړې ده ترڅو د دولت عوايد لوړ شي، خو د بیکارۍ

د لوړې کچې په پام کې نيولو سره، نه يوازې دا چې گټه به ونه لري بلکې زيان به هم ولري، ځکه چې تقاضا او غوښتنه کمېږي. د کابل پوهنتون دا استاد په کابل کې جوړو شويو وروستيو سيمه ييزو کنفرانسونو (ريکا، سام) ته په اشارې سره څرگندوي چې يادو کنفرانسونو هم کومه ځانگړې طرحه او پايله نه درلوده چې د ملي يووالي حکومت لاسته راوړنه وبلل شي.

ښاغلی حسيب الله مؤحد همدارنگه زياتوي چې د ملي يووالي حکومت په دوران کې اقتصادي وضعيت د ښه کېدو پر ځای د بحران پر خوا روان دي.

بل خوا د پوځي چارو کارپوه جنرال عتيق الله امرخيل هم وايي چې د ملي يووالي حکومت خو داسې کومه محسوسه لاسته راوړنه نه درلودله خو ناکامي او ستونزې پکې ډېرې محسوسېږي. د نوموړي په خبره که په امنيتي او پوځي لحاظ وکتل شي د ملي يووالي حکومت يو ناکام حکومت بلل کېدای شي.

ښاغلی امرخيل زياتوي چې د دې حکومت په دوران کې په ټول افغانستان کې نا امنۍ ډېرې شوې او آن په پايتخت کابل کې هم پرلپسې گڼ بريدونه ترسره شوي دي.

نوموړی پدې باور دی چې د چارواکو تر منځ د همغږۍ نه شتون، په ډېرو مسايلو کې د ملي يووالي حکومت د رهبرانو تر منځ د نظر د توافق نه شتون، د ملي گټو پر ځاي شخصي— گټو ته لومړيتوب ورکول، د کابينې نه بشپړيدل او د ډېری ولايتونو د سرپرستانو له خوا اداره کېدل چې د پرېکړې لپاره بشپړه اختيار

د ملي يووالي حکومت کومې ژمنې چې له ملت سره کړې وې په تېر يو کال کې يوه عملي نه شوه چې په دې سره ويلای شو چې د ملي يووالي حکومت تېر کال د ناکاميو کال و.

د حکومت د تشکيل په برخه کې ډېری ولايتونه او ځينې لوی ارگانونه د سرپرستانو له خوا اداره کېږي او تر اوسه حکومت نه دی توانيدلای چې خپل تشکيلات بشپړ کړي او په اقتصادي برخه کې هم داسې کومه لاسته راوړنه شتون نه لري، ځکه خو هره ورځ په زرگونو ځوانان د هېواد نه بهر ته روان دي.

د ملي يووالي حکومت په داسې حال کې رامنځته شو چې د تېر حکومت سره يې پرتله کول سم کار نه دي، ځکه چې د نوموړي په اند د دې حکومت له رامنځته کېدو سره بهرني مرستې کمې شوې او ځينو هېوادونو خپلې مرستې ودرولې چې دا هم د دې لامل شو ترڅو نوی حکومت کومه لاسته راوړنه ونه لري.

دکتور مصباح الله

او واک نه لري، هغه لاملونه دي چې له امله يې د حکومت مخالفين قوي شوي او جگړه ټول افغانستان ته پراخه شوې ده.

د سياسي چارو شنونکي او د سلام خصوصي پوهنتون علمي مرستيال دکتور مصباح الله څرگندوي چې د ملي يووالي حکومت کومې ژمنې چې له ملت سره کړې وې په تېر يو کال کې يوه هم عملي نه شوه چې په دې سره ويلای شو چې د ملي يووالي حکومت تېر کال د ناکاميو کال و.

د نوموړي په اند د حکومت د تشکيل په برخه کې ډېری ولايتونه او ځينې لوی

ارگانونه د سرپرستانو له خوا اداره کېږي او تر اوسه حکومت نه دی توانيدلای چې خپل تشکيلات بشپړ کړي او په اقتصادي برخه کې هم داسې کومه لاسته راوړنه شتون نه لري، ځکه خو هره ورځ په زرگونو ځوانان د هېواد نه بهر ته روان دي.

خو دا کارپوه او شنونکي په دې اند هم دي چې د ملي يووالي حکومت په داسې حال کې رامنځته شو چې د تېر حکومت سره يې پرتله کول سم کار نه دي، ځکه چې د نوموړي په اند د دې حکومت له رامنځته کېدو سره بهرني مرستې کمې شوې او ځينو هېوادونو خپلې مرستې ودرولې چې دا هم د دې لامل شو ترڅو نوی حکومت کومه لاسته راوړنه ونه لري.

دکتور مصباح الله همدارنگه څرگندوي چې حکومت د سولې په برخه کې کوم جدي کار ونشو کړای او دليل يې دا و چې ځينو اړخونو په جگړه باندې ټينگار درلود، ځکه نو په دې برخه کې جدي کار ونشو؛ نوموړي کارپوه زياتوي دا ژمنه چې کار به اهل کار ته سپاري عملي نه شوه همدارنگه د ملي يووالي حکومت د لوړ پوړو چارواکو ترمنځ د همغږۍ نه شتون او اختلاف نظر د دې حکومت د ډېرو ناکاميو لامل وگرځيد.

د ژمنو د نه عملي کېدو لاملونه څه دي؟!

د سياسي چارو کارپوه او شنونکي حاجي سيد داود د ملي يووالي حکومت د ژمنو د نه عملي کېدو د لاملونو په هکله وايي چې د ملي يووالي حکومت په تېر کې امتحان ورکړي وو او دا حکومت هم د بن د پرېکړې ادامه وه چې د همدې کار تکرار او د

نوموړو خلکو بيا په قدرت کې پاتې کېدل د دې لامل شول ترڅو افغانستان پرمختګ ونشي کړای.

نوموړی همدارنګه څرګندوي دا چې دا خلک په خپله هم په فساد تورن او د پردیو له خوا قدرت او واک ته رسيدلي دي نو کارونه سم پر مخ نه ځي.

حاجي سيد داود څرګندوي چې په تېرو څوارلسو کلونو کې چې کومو ستونزو

شتون درلود او په ګڼو برخو کې افغانستان بدنام شو، د امريکا او نړيوالې ټولنې لاس پکې ډېر وو او دا زمينه يې برابره کړې وه چې د کوکنارو په کښت او ګڼو نورو برخو کې افغانستان بدنام کړای شي.

د سياسي کارپوه سيد داود په وينا له ځينې هېوادونو لکه پاکستان او امريکا سره د اړيکو رغول او د امريکا سره د امنيتي تړون لاسليک او امريکايي کانګرس ته د ولسمشر- اشرف غني وينا کول داسې کارونه وو چې کومه پايله يې نه درلوده او له همدې امله ورته لاسته راوړنه نشو ويلاي.

د اقتصادي چارو کارپوه حسيب الله مؤحد بيا څرګندوي چې د ملي يووالي حکومت رهبرانو ژمنې يوازې دخلکو د جذبولو لپاره کړې وې او هماغه مهال هم څرګنده وه چې ولسمشر- او اجرائيه رئيس د خپل توان او ظرفيت نه لوړې ژمنې له خلکو سره کړې چې اوس يې د عملي کولو توان هم نه لري.

خو نوموړی استاد په دې باور هم دی چې د ژمنو د نه عملي کېدو يو لامل د سياسي تعاملاتو په اساس په گروپونو د واک ویش و چې د شايسته سالارۍ اصل هم ورسره تر پښو لاندې شو او دا چې د کمپاين کولو په بدل کې په حکومت کې کرسۍ غوښتل کېږي يا ورکول کېږي، د ښاغلي مؤحد په اند دا د ملت د ورکېدو او له منځه تلو په معنا هم ګڼل کېدای شي.

نوموړی همدارنګه زياتوي چې اوسنۍ کابينه داسې مثال لري لکه يو بزګر چې راوړي او د زړه د عمليات خونې ته يې بوزې چې عمليات تر سره کړي، چې پايله به يې د مريض وضعيت به لا خرابيدل او يا مرګ وي.

د پوځي چارو کارپوه جنرال عتيق الله امريخيل هم د اقتصادي کارپوه حسيب الله مؤحد په شان باور لري چې د ژمنو د نه عملي کېدو لامل د ملي يووالي حکومت د مشرانو له خوا، له ولس سره

په تېرو څوارلسو کلونو کې چې کومو ستونزو شتون درلود او په ګڼو برخو کې افغانستان بدنام شو، د امريکا او نړيوالې ټولنې لاس پکې ډېر وو او دا زمينه يې برابره کړې وه چې د کوکنارو په کښت او ګڼو نورو برخو کې افغانستان بدنام کړای شي.

د سياسي کارپوه سيد داود په وينا له ځينې هېوادونو لکه پاکستان او امريکا سره د اړيکو رغول او د امريکا سره د امنيتي تړون لاسليک او امريکايي کانګرس ته د ولسمشر- اشرف غني وينا کول داسې کارونه وو چې کومه پايله يې نه درلوده او له همدې امله ورته لاسته راوړنه نشو ويلاي.

حاجي سيد داود

تر خپل توان او ظرفيت پورته ژمنې وي، چې دده په خبره د تطبيق او عملي کېدو په برخه کې يې اړونده ارګانونو نه هغه وخت وړتيا او توانائي درلوده او نه يې اوس لري.

دا کارپوه په دې هکله چې ولې حکومت د سولې په برخه کې اړين کار ونشو کولای؟ وايي چې سوله له دوو لارو راتلای شي لومړي دا چې د زور له لارې دا چې

مخالف لوری د جګړې په ډګر کې مات کړي او يا دا چې داسې شرايط را منځته شي چې مخالف لوري د خبرو لپاره آماده شي.

د ښاغلي امريخيل په باور دا چې ولسمشر سولې ته ليواله دی خو په اجرائيه رياست کې سولې ته ليوالتيا شتون نه لري او نه غواړي چې سوله رامنځ ته شي او له بلې خوا حکومت په بهرنيو هېوادونو ډېر زيات باور کوي چې په مقابل کې هغه ورسره په صداقت کار نه کوي، هغه لاملونه دي د سولې په اړه د حکومت شوې ژمنې کومه پايله نه شي درلودای.

په سيمه ييزه او نړيواله کچه اړيکې او لاس ته راوړنې:

دا چې د ملي يووالي حکومت له رامنځته کېدو سره سم له ځينو هېوادونو لکه د امريکا له متحده ايالتونو او پاکستان سره د تېر په پرتله اړيکې ورغول شوې، د يمن په جګړه کې د سعودي له دريځ نه ملاتړ وشو او د منځني آسيا له ځينو هېوادونو سره د اړيکو نژدې والي رامنځ ته شول، نو آيا دا ټول د سيمه ييزو او نړيوالو اړيکو په ډګر کې لاسته راوړنه بلل کېدای شي؟ په هکله يې سياسي کارپوه دکتور مصباح الله څرګندوي چې د ځينو هېوادونو سره د اړيکو رغول او نژدې والی کومه لاسته راوړنه ځکه نه شي بلل کېدای چې په افغانستان کې خلک دې ته انتظار دي چې د عمل په ډګر کې کوم کارونه ترسره شي او د خلکو ستونزو لپاره حل لاره برابره شي.

د دې کارپوه په اند دا چې افغان ملت له ګڼو ستونزو سره مخ دي د جګړې دوام، د ښې حکومتولۍ نه شتون، د اقتصادي ستونزو او فقر شتون هغه مسايل دي چې تر څو پورې يې په اړه کار ترسره نه شي د اړيکو رغول او د پروژو په هکله خبرې کول خلکو ته د لاسته راوړنې په معنا نه ګڼل کېږي.

همدارنګه د اقتصادي چارو کارپوه او د مرکزي احصائي ادارې مرستيال په دې هکله چې د ملي يووالي حکومت له رامنځته

شريک شي او وروسته له دې چې خلک يې په هکله نظرونه شريک کړي قرار دادونه يې ترسره شي.

د بیکاری د گچې لوړ والی او له هېواده د ځوانانو تېښته:

په ټولنیز اړخ کې د ملي وحدت د حکومت تر رامنځ ته کېدو وروسته د ځوان کهول تر منځ د وزگارتیا کچه زیاته شوه چې ورو ورو يې د یوه بحران بڼه خپله کړه، د دې لامل څه وو؟.

د مسلمانو ځوانانو بنسټ (نجم) رئیس او د سلام پوهنتون استاد دکتور رحمت الله زاهد په دې باور دی چې تر ټاکنو وروسته د اختلافاتو شتون او د واک ویش د دې لامل شو چې په هېواد کې د قدرت خلا رامنځته شي او د اقتصاد په برخه کې د مشخصې ستراتیژۍ نه شتون او د بیکارۍ د کمولو لپاره کار نه کېدل ددې لامل گرځیدلی دي چې ورځ تر بلې د بیکارۍ کچه لوړه شي په پایله کې يې هغه ځوانان چې لوړې زده کړې يې هم درلودې، د وزگارتیا له ناوړین سره مخ شي او د هېواد نه د بهر تلو ته زړه ښه کړي.

د نوموړي کارپوه په اند که څه هم په هېواد کې د نا امنیو شتون په وروستیو مهاجرتونو کې هم رول لري خو دده په خبره دا لامل ځکه ډېر قوي نشو بللای ځکه چې په تېرو دیارلسو کلونو کې همدا نا امنی روانه وه خو په دې ډول مهاجرتونو نه وو، اوس مهال د مشخصې اقتصادي پالیسي او ستراتیژي نه شتون د دې لامل شوی ترڅو خلک له هېواد نه بهر ته مخه کړي.

د ځوانانو او ټولنیزو چارو دغه شنونکی باور لري چې د دې مهاجرتونو دوام به نه دا چې په اوږده موده کې ستونزې رامنځته کړي، بلکې په نږدې وخت کې به هېواد له ګڼو ستونزو سره مخ کړي او په راتلونکو سلو او پنځوسو کلونو کې به د مغزونو د تیښتې سره ګڼ بحرانونه رامنځ ته شي.

د دکتور زاهد په وینا دا موضوع به په اقتصادي برخه کې هم ګڼې ستونزې رامنځ ته کړي، او هېواد به د کدرونو له کمښت سره مخ کړي، او د نوموړي په باور بله ستونزه به يې له اخلاقي پلوه وي ځکه دده په وینا هغه ځوانان چې بهر ته ځي په نورو ټولنو کې په ګڼو ستونزو او مرضونو اخته کېږي.

همدارنگه دا کارپوه اندیښنه څرګندوي چې د یو کال په تېریدو سره تر اوسه هم د حکومت چارواکي د واک په ویش بوخت دي او د ژمنو د عملي کېدو ظرفیت او توانائي هم نه لري.

کېدو سره هغه کوم اقتصادي کارونه چې تر سره شول لکه د سیمه ایزو پروژو کاسا یک هزار، ټاپي، د چاپهار بندر او د ورېښمو د لارې په هکله خبرې او ځینې نور، تر کومه بریده په اقتصادي لحاظ د ملي یووالي حکومت لاسته راوړنه بلل کېدای شي؟ وایي: سره له دې چې دا د افغانستان لپاره ښه چانسونه دي خو په اوس مهال کې په دې پروژو کې د افغانستان په زیان کار روان دي نوموړي ټینګار کوي چې د کاسا یک هزار پروژه (چې له منځنۍ آسیا نه د افغانستان له لارې جنوبی آسیا ته د برېښنا دلېږد پروژه ده) پر ځای باید افغان حکومت په کور د ننه د برېښنا د تولید لپاره کار کړی وي چې د عوایدو د لوړوالي لپاره ډېر مهم وو.

نوموړی همدارنگه ټاپي پروژې ته په اشارې سره وایي چې د دې په قرار داد کې هم ډېرې ستونزې شتون لري پداسې حال کې چې افغانستان د منځنۍ او جنوبی آسیا تر منځ ستراتیژیک موقعیت لري چې له دې څخه باید ډېره ګټه واخیستلای شي.

د اقتصاد پوهنځي استاد حسیب الله مؤحد زیاتوي چې د ټاپي پروژې په پخواني قرار داد کې له افغانستان نه د پایپ لاین تېرېدو اندازه ۱۳۱۰ کیلو متره یاده شوې وه، پداسې حال کې چې دا اندازه په نوي قرار داد کې ۷۸۰ کیلو مترو ته را کم شوي ده همدارنگه په پخواني قرار داد کې ۲/۵ میلیارد متر مکعب گاز افغانستان ته ورکول کېدو چې په نوي قرار داد کې دا کچه ۰/۵ میلیارد متر مکعب ته را کمه شوې ده.

همدارنگه د ښاغلي مؤحد په باور د ټاپي پروژې په قرار داد کې یو شرط دا دی چې افغانستان باید د دې پروژې امنیت تأمین کړي او خپله برخه گاز مصرف کړي او که دا کار نه شي کولای باید د پروژې شاملو هېوادونو ته جریمه ورکړي، نو د ښاغلي مؤحد په باور په دې شرطونو سره د دې پر ځای چې له افغانستان نه د دې تېرېدونکې پروژې څخه افغانستان امتیاز واخلي، برعکس جریمې ورکولو ته اړ کېږي.

نوموړی ګواښ کوي چې که په دې برخه کې پاملرنه ونشي کومې پیسې چې نور هېوادونه مرسته کوي، هغه به هم د همدې ډول پروژو په جریمه مصرف شي، ښاغلی مؤحد زیاتوي چې یوازې د پروژو عملي کېدل او په هکله یې خبرې کول له کومې مثبتې پایلې پرته، بې ګټې کار ګڼل کېږي. نوموړی همدارنگه زیاتوي چې باید دا ډول قرار دادونه په شفاف او ډول له خلکو سره

گلبرکهای ادب

چې تنقید کوئ نو رښتیا ووايي!

مسلمان بايد د تنقيد په وخت کې رښتيا او حق و وايي، په ټولو امورو باندې ځان پوه کړي، او وگوري چې په دې خبرو او شائعاتو کې رښتيا کومې دي. ځکه ډېرې شايعې دروغ وي. او ډېر ځله داسې کېږي چې خلک له يوې کوچنۍ خبرې څخه غر جوړ کړي، او په دې هکله زموږ لپاره د رسول الله صلى الله عليه وسلم راتلونکي حديث کافي دی:

كَبُرَتْ خِيَانَةٌ أَنْ تُحَدَّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا هُوَ لَكَ مُصَدَّقٌ، وَأَنْتَ لَهُ كَاذِبٌ. (د صحيح بخاري په روايت)

تر ټولو ستر خيانت دا دی چې ته خپل ورور ته دروغ ووايي او هغه يې رښتيا وگڼي.

نو دا جواز نه لري چې تنقيد دي په گمان او شک سره ولاړ وي، بلکې تنقيد بايد د قطعي او ثابتو دلایلو په اساس وي، ځکه رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي:

إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ. (د صحيح بخاري روايت).

له گمان څخه ځان وژغورئ، ځکه په گمان ولاړه خبره تر ټولو دروغجنه خبره ده.

(دکتور فتحی یکن)

چارمغز او په بدن يې حيرانوونکې اغېزې!

د چارمغز يا غوزانو له گټې هېڅ څوک هم سترگې نشي- پټولای. په يو تازه څېړنه کې جوته شوې چې که تاسو په خپل ورځيني ژوند کې هره ورځ غوزان وخورئ نو د زړه د ناروغيو او د وينې د کلسترول له ستونزې به پاک او صحتمند ژوند ولرئ.

د يونيورسيتي آف پنسلوانيا د غذايي موادو يو څېړونکی ډاکټر (پيني کرس) په خبره که د ورځې پنځه غوزان يا درې د چايو کاشوغې د غوزانو تيل وخوري نو دا به ستاسو د زړه د شريانونو او د وينې په دوران کې ډېر گټور تمام شي او يوازې ۴ ساعته وروسته به دغه تغييرات په خپل بدن کې وويني.

څېړونکو زياته کړې که د غوزانو خوراک روزانه وکړو نو دې سره به زړه پياوړی شي او د زړه د ناروغيو مخنيوی به مو کړی وي.

د څېړونکو په وينا که څوک د زړه له کومې ستونزې سره مخ وي او يا يې د زړه عضله کمزورې شوې وي نو هره ورځ دې درې يا څلور چارمغزه خوري چې په دې سره به د زړه له يو شمېر ناروغيو وژغورل شي.

راټولونکی: محمد همايون "کمالزی"

په پيازو سره د لوېدونکو وېښتانو درملنه!

په پيازو کې هغه مواد ډېر موندل کېږي کوم چې نه يوازې د لوېدونکو وېښتانو مخنيوی کوي بلکې د غورځېدلو وېښتانو په بېرته شنه کېدلو او راختلو کې هم د مرستېال دنده ترسره کوي.

د استعمال طريقه يې په لاندې ډول ده:

پياز څخه پوستکي لرې کړی. په چاقو سره يې مېده مېده کړی. او په جوسر کې ترې رس يعنې اوبه اوباسی که څوک جوسر نلري نو هغوی دې مېده شوي پياز په مناسبو اوبو کې تر لس دقيقو پورې وجوشوي. بيا دې دغه اوبه يخې کړي دغه رس يا اوبه دې په وېښتانو ووهي. که څوک د پيازو بوی زغملی شي نو ټوله ورځ دې پرېږدي کنه نو يو ساعت وروسته دې په پاکو اوبو وېښتان پرېمښخي.

نوټ: لطفا دا طريقه په هفته کې دوه ځلې د يوې مياشتې لپاره تکرار کړئ.

الهي عذاب او يا...

په ۱۹۱۸ کال کې برتانوي مېجر سمرفورډ د بلجېم سره نژدې په فلنډر سيمه کې تندر يا آسمانی برېښنا يوې رڼا وواهه، چې له آس څخه يې لرې وغورځاوه او په ځمکه کې يې را گوزار کړ.

په ۱۹۲۴ کې کله، چې له پوځ څخه متقاعد شو نو د بحر ترڅنگ يې ماهيان نيول، په دې وخت کې بيا د برېښنا رڼا وواهه، او ښی لوری يې فلج شو.

په ۱۹۳۰ ميلادي کال کې يو دم ورغېد او بدن يې کار پيل کړ، په پارک کې روان ؤ، چې يوځل بيا تندر وواهه او دا ځل يې ورته ټول بدن فلج کړ او له حرکت وروسته او د دوه کاله ژوند وروسته په ۱۹۳۲ کې مړ شو.

څلور کاله وروسته د نوموړي قبر تندر وواهه او دا ځل يې قبر داسې ټوټه کړ، چې د قبر خاورې او د نوموړي هډوکي يې هر لوري ته و پاشل.

وسکونے

آیا با زناى مادرت راضى مى شوى؟

در حالى كه رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) در مجلس مبارکش نشسته بود و اصحاب پاك و مطهر پیرامونش حلقه زده بودند؛ جوانى وارد مسجد شد و به راست و چپ مى نگریست، گویا به دنبال فردى مى گشت. چشمش به رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) افتاد به سوى او آمد. انتظار مى رفت كه این جوان در آن حلقه بنشیند و به ذكر خدا گوش دهد، اما چنین نكرد، بلكه جوان به رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) نگاه كرد در حالى كه اصحاب در پیرامونش نشسته بودند.

جوان با كمال جرأت گفت: یا رسول الله! به من اجازه بده! به طلب علم! خیر. و اى كاش چنین مى گفت! مرا به جهاد اجازه بده! خیر. و اى كاش چنین مى گفت! آیا مى دانى چه گفت؟ جوان گفت: یا رسول الله! مرا به زنا اجازه بده! شگفتا! اینگونه با این جرأت!

رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) به سوى جوان نگاه كرد، مى توانست او را با آیاتى كه بر او تلاوت كند و او را اندرز نصیحت كند، یا با نصیحت مختصرى كه به وسيله اى آن ایمان در قلبش تكان موج زند، موعظه اش كند.

اما آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) اسلوب دیگرى برگزید. با مهربانى و آرامش گفت: آیا با زناى مادرت راضى مى شوى؟ جوان تكان خورد و در ذهنش آمد كه با مادرش زنا كند! لذا گفت: نه، نه. با مادرم راضى نخواهم شد. باز آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) با آرامش گفت: همچنین مردم به زناى مادران شان راضى نخواهند شد. باز دو مرتبه از او پرسید: آیا برای خواهرت راضى مى شوى؟ دو مرتبه جوان تكان خورد و در خیالش آمد كه با خواهر پاكدامنش زنا مى كند! بلافاصله گفت: نه، نه. به زناى خواهرم راضى نمى شوم! باز رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) فرمود: همچنین مردم به زناى خواهران خویش راضى نمى شوند. سپس رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) پرسید آیا با زناى عمه و خالهات راضى مى شوى؟! و جوان مى گفت: نه خیر! پس رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) فرمود: آنچه را برای خودت مى پسندى برای دیگران بپسند و آنچه را برای خودت نمى پسندى برای دیگران نپسند.

در این لحظه جوان فهمید كه او در اشتباه است. بنابراین، در كمال فروتنى گفت: یا رسول الله! از خدا بخواه كه قلبم را پاك كند. آنگاه رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) او را صدا كرد و جوان نزدیک و نزدیکتر مى شد تا این كه در جلو آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) نشست و سپس دستش را بر سینه اش گذاشت و گفت: خدایا! قلبش را هدایت ده و گناهش را ببخش و فرجش را حفظ فرما.

جوان در حالى از محضر آنحضرت (صلی الله علیه وسلم) بیرون رفت در حالى كه مى گفت: سوگند به خدا در حالى نزد رسول خدا (صلی الله علیه وسلم) داخل شدم كه هیچ چیزى از زنا نزد من پسندیده تر نبود و در حالى از نزد او بیرون شدم كه هیچ چیزى از زنا در نزد من مبعوض تر نبود. (از كتاب: از زندگى ات لذت ببر)

خوشبختى شما در خوشبختى دیگران

در يك همایش اجتماعى، در حین سخنرانى، سخنران ابتكار جالب و از قبل طراحی شده اى را به اجراء گذاشت. او ناگهان خواستار يك گروه شد تا يك كار گروهى را رویشان انجام دهد. تعداد پنجاه نفره برای این كار انتخاب شد و سخنران به هر كدام يك پوقانه داد و به آنها گفت: تا اسم شان را روی پوقانه خود بنویسند بعد همه پوقانه ها را به يك اتاق دیگری ریختند.

سپس از افراد گروه خواسته شد تا به آن اتاق رفته و پوقانه اى كه اسمشان روی آن نوشته شده را در پنج دقیقه پیدا كنند. هر كس با عجله به داخل اتاق رفته و با هل دادن و كشیدن و... همدیگر سعی در پیدا كردن پوقانه را داشتند.

در پایان ۵ دقیقه هیچ كس نتوانست پوقانه كه اسمشان رویش نوشته شده بود را پیدا كند!

در حالى كه اگر هر كس با انتخاب تصادفى يك پوقانه و دادن آن به كسى كه اسمش نوشته شده بود مى توانست در كمتر از پنج دقیقه این كار را بكند!

سپس سخنران شروع به حرف زدن كرد: این همان كارى است كه در زندگى ما اتفاق مى افتد. هر كس دیوانه وار به دنبال خوشبختى است در حالى كه نمى داند كجاست.

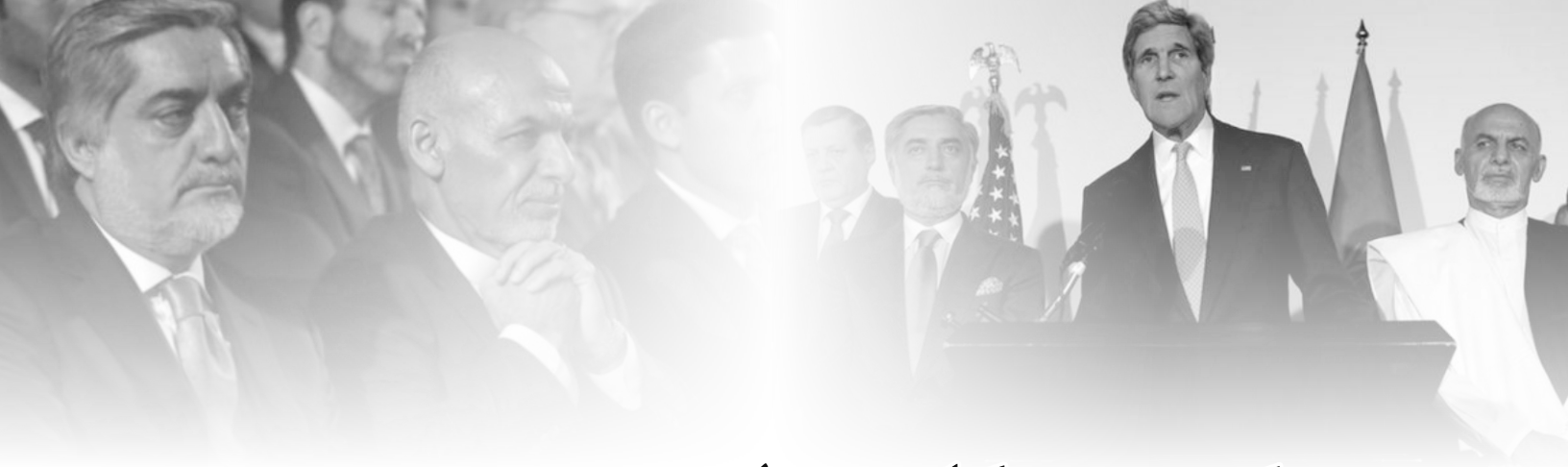
خوشبختى ما در خوشبخت بودن دیگران قرار دارد. خوشبختى شان را به آنها بدهید و خوشبخت شوید!

از همینرو رسول الله صلی الله علیه وسلم فرموده: تا وقتى مسلمان كامل شمرده نمیشود تا چیزی كه برای خود مى پسندید به دیگران نیز نپسندید.

اختلاف داشته باشید ولی دشمنی نی!

نوشته اند كه روزى امام شافعى/ با يكى از علما در مورد يك مسأله فقهى مشكل و پیچیده مناظره نموده و باهم اختلاف نظر داشتند و گفتگو و مناظره آنها به درازا كشید، تا جایی كه صداهای آنها بلند شد و هیچكدام نتوانستند طرف مخالف را قانع كند. رنگ آن عالم متغیر شد، و به خشم آمد و كینه به دل گرفت.

وقتى مجلس به پایان رسید و خواستند بیرون شوند، امام شافعى رو به آن عالم كرد و دستش را گرفت و گفت: آیا درست نیست كه باهم اختلاف داشته باشیم و بازهم برادر باقى بمانیم!

د حکومت یوکلن مزل؛

اقتصاد، فساد او بهرنی سیاست

د ستراتیژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

انکشافی بودیجې یوازې ۵۴ سلنه پوره کوي او پاتې برخه به د نړیوالو په مرسته پوره شي.

د دې ترڅنگ نوي حکومت په دې وروستیو کې پر مخابراتو لس سلنه نوې مالیه هم ولگوله چې د حکومت عاید به نور هم زیات کړي. نړیوالو بسپنه ورکونکو پخوا هم دا ډول وړاندیزونه کول چې افغان حکومت باید خپل داخلي عاید زیات کړي او اوس هم ترې دا غوښتنه کوي. افغان حکومت هم دا خبره درک کړې، چې د نړیوالو بسپنه ورکونکو پاملرنه اوسمهال د سوريې، عراق، اوکراین او په اروپا کې د کډوالو پر لور زیاته شوې او خپل ډېری فنډونه همغو لورو ته لېږدوي.

حکومت څو میاشتې وړاندې په کابل کې پر هټیو مالیه زیاته کړه؛ خو هټیوالو ډېر ژر د دغې پریکړې پر خلاف لاریونونه وکړل او خپلې هټۍ یې وتړلې. حکومت له دغې تجربې وروسته، د مخابراتي شبکو له لارې د مالیې لگولو یوه داسې تگلاره غوره کړه، چې خلک هم ونه پاروي او د حکومت عاید هم لوړ کړي.

د ۱۳۹۴ کال د لومړۍ ربعي د ارقامو له مخې د افغانستان صادرات تقریباً ۶۱ سلنه زیات او واردات کم شول. خو د دې لوی لامل په نړیوال مارکیټ کې د "شیرین بویه" بوټي نرخ لوړېدل او د څو کلونو راهیسې د ورښتونو د زیاتېدو له کبله زراعتي پیداوار زیاتېدل وو، چې دغه حالت د افغانستان صادرات هم د ۱۳۹۴ کال په لومړۍ ربعه کې لوړ کړل. دا چې سړکال واردات ولې کم شوي،

په هېواد کې د سولې او ثبات پر وړاندې د خنډونو زیاتېدل، د جگړې پراختیا او د حکومت خپلمنځي اختلافات، د ملي یووالي حکومت د تېر کال یوازینی ستونزې نه دي، چې افغانان یې نهیلي کړي، بلکې په ټولیز ډول په هره برخه کې حکومت پاتې راغلی. د ځینو رسنیزو ادارو د سروې گانو له مخې، د افغانانو غوڅ اکثریت د ملي یووالي ترنامه لاندې یو کلن حکومت له کړنو خوښ نه دي. په تېر یوه کال کې د ملي وحدت حکومت په ډېرو برخو کې له سختو ننگونو سره مخ و او د اټکل له مخې به راتلونکي کال کې هم ورسره مخ وي. تر دې چې راتلونکی کال به د دغه حکومت لپاره برخلیک ټاکونکی وي؛ ځکه په اوسني ډول د حکومت پایښت تر ډېره ناشونی برېښي.

اقتصادي وضعیت

د اوسني حکومت له تشکیل سره سم په هېواد کې د بې کارۍ کچه مخ په زیاتېدو شوه او افغانۍ هم د تېرو ۱۴ کلونو په پرتله په بې سابقه ډول خپل ارزښت له لاسه ورکړ. همدا راز په هېواد کې پانگونې او نورې لویې اقتصادي پروژې هم د ناامنیو له کبله اغېزمنې او پیل نه شوې.

که څه هم د ملي وحدت حکومت په تېر یوه کال کې پر دې بریالی شو، چې د حکومت عاید ۱۰ سلنه زیات کړي؛ خو بیا هم دغه زیاتیدونکی عاید د عادي بودیجې یوازې ۲۸ سلنه برخه او د

عمده لامل يې په افغانستان کې د پیسو ورکېدل یا په بله معنا د تقاضا کمېدل دي. خو که په هېواد کې بې کاري کمه شي او اقتصادي وده زیاته شي نو واردات به د یو ځل بیا لپاره لوړ شي. د سوداګرۍ دغه لاسته راوړنه هم د حکومت د پالیسیو له کبله نه ده، بلکې د نړیوال مارکېټ او د افغانستان د داخلي حالاتو له کبله وه.

که په لنډه توګه ووايو، د ملي وحدت حکومت په تېر یوه کال کې د خلکو په «دسترخوان» کې هېڅ بدلون رانه وست، هغه څه چې دوی یې د ټاکنو پرمهال توده ژمنه کړې وه، بلکې د یوې سروې له مخې دغه حکومت برعکس د خلکو پر دسترخوان منفي اغېزه وکړه.

اداري فساد

د ۲۰۱۴ کال په پای کې د لندن کنفرانس جوړ شو او د افغانستان ولسمشر اشرف غني پکې د اصلاحاتو په اړه خپله مقاله وړاندې کړه. په دغه مقاله کې د اداري فساد پر ضد د ملي وحدت حکومت کړنلاره هم روښانه شوه. د اداري فساد د ختمولو په تړاو حکومت ادعا وکړه، چې لاندې ګامونه به پورته کړي:

- د اداري فساد پر ضد به خپلواک ماموریت، چې محدود وخت او د پلي کولو واک به ولري، جوړوي؛
- د پلټنې په عالي اداره کې به اصلاحات راولي؛
- د تهپې ملي هیأت یا (national procurement board) جوړول چې لوی قراردادونه به اداره کوي ترڅو افغانستان د فساد له لویې کچې څخه راوباسي؛
- سترې محکمې ته به وسایل ورکړل شي، ترڅو دوی د قاضیانو د معاشاتو، خوندیتوب او مسلکیتوب او د خپلو اصلاحاتو پروګرام پلي کړي؛
- ټول حکومتي چارواکي باید خپلې شتمنۍ ثبت کړي؛
- موبایل بانکینک سیستم به پیل کړي؛
- اوسني هغه قانونونه او پروسیجرونه به بیا وکتل شي، چې د اداري فساد لامل شوي؛
- په ټاکنیز سیستم کې به اصلاحات راوړل شي؛
- په قضایي نظام کې به اصلاحات راوړل شي؛
- او نور

خو نه تراوسه د اداري فساد پر ضد خپلواک ماموریت جوړ شوی او نه هم په کومه برخه کې اصلاحات راغلي. د اداري فساد پر ضد په

مبارزه کې یوازې څېز چې حکومت یې خپله لاسته راوړنه بولي، د کابل بانک قضیه بیا پرانیستل دي. په سام کنفرانس کې د مالیې وزیر وویل، چې د کابل بانک له پورې ۲۲۸ ملیون ډالره ترلاسه شوي دي.

د دې ترڅنګ حکومت هغه چارواکي هم ممنوع الخروج اعلان کړي، چې په اداري فساد کې متهم شوي، لکه د کابل پخواني ښاروالان، د ښار جوړونې وزارت ۲۲ لوړپوړي چارواکي، د کابل بانک ۱۵۰ پوړي او یو شمېر نور چارواکي.

همدا راز د ښار جوړونې په وزارت کې په فساد کې د متهمو کسانو دوسیې هم وڅېړل شوې او دوسیې یې سترې محکمې ته ولېږل شوې؛ خو له دغو دوسیو وروخوا د اداري فساد د ختمولو په تړاو کوم مشخص دریځ نه دی نیول شوی او د اداري فساد کچه اوس هم د پخوا په څېر لوړه پاتې ده.

کډوالي او له هېواده تېښته

یو زیات شمېر افغانان په پاکستان او ایران کې مېشت دي. په تېر یو کال کې په دغو دواړو هېوادونو کې یو شمېر داسې پېښې وشوې، چې له کبله یې افغان کډوال اغېزمن شول او د ۲۰۱۵ کال له پیل څخه لسګونه زره افغان کډوال بېرته خپل هېواد ته راستانه شول. د کډوالو د نړیوال سازمان د معلوماتو له مخې د ۲۰۱۵ کال له پیل څخه د جون تر ۳۰ مې پورې تقریباً ۱۳۷۸۰۳ تنه ناراجستره افغان کډوال د اسلام قلعي او میلک له لارې افغانستان ته راغلي او همدا راز ۸۹۵۶۱ تنه ناراجستره افغان کډوال د تورخم له لارې او ۹۹۴۹ تنه د سپین بولدک له لارې خپل هېواد ته راستانه شول.

د افغانستان د کډوالو چارو وزیر د هلو ځلو او دغو هېوادونو ته د سفرونو له کبله شونې شوه، چې د ناراجستره افغانانو قضیه حل شي. په دواړو ګاونډیو هېوادونو کې لوړپوړو چارواکو ژمنه وکړه چې په دغو هېوادونو کې به ناراجستره افغان کډوال راجستروي. د دې ترڅنګ په پاکستان کې د راجستر شویو افغان کډوالو د اوسېدو نېټه هم د دوو کلونو لپاره تمدید شوه.

په تېر کال کې د ملي وحدت حکومت تر ټولو ښه فعالیت د کډوالو په قضیه کې و؛ خو بیا هم د افغان کډوالو په تړاو لا د دغه وزارت تګلاره او ستراتیژي نه ده روښانه شوې. حکومت ته په کار وو، چې په ګاونډیو هېوادونو کې د افغان کډوالو په تړاو خپله تګلاره روښانه کړي. د افغان کډوالو قضیه په ګاونډیو هېوادونو کې د مودې له تمديدلو سره نه حل کېږي. په دې تړاو باید حکومت پریکتنده او

روښانه تگلاره ولري، چې افغان حکومت به کله د افغان کډوالو ستنېدو ته چمتو وي؟

همدا راز له تېرو درېیو کلونو راهیسې اروپا ته په ناقانونه ډول د افغانانو تگ هم زیات شو. د یوې سروې له مخې په ۲۰۱۳ کال کې تقریباً ۲۶۲۱۵ تنو په اروپا کې د پناه غوښتنې وړاندیزونه کړي وو، دغه شمېره په ۲۰۱۴ کال کې ۴۱۳۷۰ تنو ته ورسېده او د روان کال په لومړیو اتو میاشتو کې د ملګرو ملتونو د کډوالو ادارې په وینا تقریباً ۸۰ زره افغان کډوال اروپا ته تللي. په تېره اوونۍ کې د کډوالو چارو وزارت او د جرمني د «ویلت ام زونتاج» ورځپاڼې د رپوټونو له مخې دغه شمېره اوس ډېره لوړه شوې ده. د کډوالو وزارت په اند تقریباً ۶۰ زره تنه هره میاشت په غیر قانوني ډول له هېواده وځي او د جرمني د ورځپاڼې د خپرنیز رپوټ له مخې تقریباً هره میاشت سل زره کسان له افغانستانه وځي.

دا چې د ملي یووالي حکومت په لومړي کال کې په دومره ډېره کچه افغانان له هېواده وځي، لاملونه یې په لاندې ډول دي:

- نامنۍ او جګړې
- بې کاري
- په ځینو اروپایي هېوادونو کې د قېلېدو آسانه شرایط.

په دومره ډېره کچه له هېواد څخه د لوستي او ځوان قشر تېښته به په راروانو کلونو کې پر هېواد ډېرې بدې اغېزې وښندي.

بهرنۍ سیاست

په تېر کال کې د بهرني سیاست په تړاو ډېرې مهمې پریکړې وشوې او د ملي وحدت حکومت له جوړېدو سره سم د حکومت بهرني سیاست، د حامد کرزي د دویمې دورې د بهرني سیاست په پرتله ژور بدلون وموند.

د ملي وحدت حکومت په لومړي کال د بهرني سیاست په تړاو لاندې مهمې پریکړې وکړې:

- د حکومت له جوړېدو سره سم په ۲۴ ساعتونو کې دننه له امریکا او ناټو سره امنیتي تړونونه لاسلیک شول؛
- له پاکستان سره اړیکې پراخې شوې او د تېرو ۱۴ کلونو په پرتله په دغه کال کې کابل له اسلام‌آباد سره تر ټولو نږدې اړیکې درلودې؛
- اشرف غني خپل لومړنی سفر چین ته وکړ او پر چین یې د خپل بهرني سیاست تمرکز زیات کړ؛

• چین او پاکستان د سولې په قضیه کې دخپل کړای شول؛

• افغان حکومت په لومړي ځل سعودي ته د ځان نږدې کولو هڅه وکړه. اشرف غني سعودي ته د عمرې لپاره ولاړ، هلته یې د سعودي له چارواکو سره ولیدل او بیا یې وروسته د یمن په قضیه کې د سعودي په ملاتړ اعلامیه خپره کړه؛

• له هند سره د نوي افغان حکومت اړیکې تر ډېره سړې شوې او ان تر دې، چې هند څو ځله د افغانستان هغو وړاندیزونو ته ځواب ونه وایه، چې موخه یې د ستراتیژیک تړون تر سیوري لاندې له یو بل سره همکاري کول وو.

د بهرني سیاست ناسم حساب

حکومت په لومړني کال کې د بهرني سیاست په تړاو ناسم حساب کړی و. له امریکا او ناټو سره یې امنیتي تړون په دې موخه لاسلیک کړ، چې په هېواد کې به امنیت او ثبات راولي؛ خو په هېواد کې نه امنیت ټینګ شو او نه ثبات راغی، بلکې جګړو ورځ تر بلې زور واخیست، جګړه د هېواد شمال ته هم پراخه شوه او د ولسوالیو د پرله‌پسې سقوط ترڅنګ کندز ولایت په بشپړ ډول سقوط وکړ.

حکومت پاکستان ته هم د تېرو کلونو په پرتله ډېر امتیازات ورکړل او د پاکستان د اندېښنو د کمولو په موخه یې له هند سره اړیکې سړې کړې. کابل دا هر څه په دې موخه وکړل، چې پاکستان به طالبان له افغان حکومت سره خبرو اترو ته چمتو کړي، په افغانستان کې به سوله راشي او جګړه به پای ته ورسېږي؛ خو حکومت دا اټکل هم ناسم وخت؛ ځکه نه یوازې دا چې سوله رانه غله او امنیت ټینګ نه شو، بلکې هېواد ورځ تر بلې د بې‌ثباتۍ او ناامنیو په لور ولاړ، د سولې نیم‌ژواندۍ بهیر په ټپه ودرېد او له پاکستان سره هم اړیکې بېرته خرابې شوې.

افغان حکومت د یمن په قضیه کې هم د ناسم اټکل له مخې د سعودي ملاتړ په دې موخه وکړ، چې سعودي به د سولې په پروسه او په اقتصادي برخه کې مرسته وکړي او افغان کارګرو ته به تر یو لکو پورې ویزې ورکړي؛ خو له تېرو شپږو میاشتو راهیسې سعودي له افغانستان سره کومه څرګنده مرسته نه ده کړې.

خاطراتی از یک سفر به کندز

یازده و پنجاه دقیقه شب بود که تلفونم به صدا در آمد، طرف از سفر به شمال خبرم دادند، در نخستین لحظه متردد بودم اما شخصیت های همسفر باعث شد که آمادگی خود را اعلام کنم.

قرار شد ساعت پنج کم پنج صبح؛ نماز را در مسجد ما بخوانیم و حرکت کنیم به این ترتیب ساعت پنج و ده صبح از ده کیپک حرکت کردیم.

از دروازه کابل بیرون نشده بودیم که، محترم استاد نویدی استراحت کردند، و من بودم و قصه های شیرین قاضی صاحب حسن اسلامی بقول مردم خودمان، کان تجربه، ماشاء الله .

از دوسرکه بگرام گذشته بودیم که فیصله شد تا چای صبح را در تاجکان بخوریم و بعد سالنگها را عبور کنیم و همینطور هم شد.

از سالنگ چه بگویم همه خامه و چمپ و جول، برای من آنقدر مشکل نبود چون یک سال می شود که، پلخمی و کابل؛ مثل سرای شمالی و کوته سنگی برایم شده، اما استادان واقعاً خسته شده بودند، آفرین نذیر خان دریور، چون واقعاً سالنگها از رفتن نیست.

حدود ۱۱ صبح بود که به دفتر رادیو صدای اصلاح بغلان یا همان دفتر ساحوی جمعیت اصلاح در بغلان رسیدیم و از استادان استقبال گرمی صورت گرفت، مجلس ایمانی با جوانان نجم و مسؤولین جمعیت اصلاح داشتیم. همه اش دست آورد، و برنامه های دعوتی موفقانه.

واقعاً بامیه دست پخت استاد ناصر طالبی، استاد دارالمعلمین بغلان مزده داشت و اینکه بامیه حلوا شده بود، مشکل استاد نبود، دیگ بخار بامیه را حلوا می سازد!!

ساعت سه بود که بطرف کندز حرکت کردیم (اینجا استاد شمس الدین حیدری مسؤول دفتری ساحوی جمعیت اصلاح بغلان با ما یکجا شده بود) و نماز عصر- را آنجا رسیدیم، در صحن پوهنتون سلام(فرع کندز) کنفرانس علمی جریان داشت اما ما، در میان استقبال برادران بطرف مهمانخانه رفتیم، تازه از نماز عصر- فارغ شده بودیم که جوانان نجم آمدند و می گفتند که با استاد (نویدی صاحب) نشست داریم و می پرسیدند که چه زمانی باید دایر شود، ظاهراً همان ساعت می خواستند، از شما چه پت بقول ادیبان اصرار داشتند و بقول عامیانه (زیاد شله بودند) بالاخره فیصله شد که فردا ساعت سه مفصل می نشینیم. نماز شام را در صحن دانشگاه سلام پایان شدیم، قاری صاحب یاسین مظفری با قرائت دلنشین شان امامت کردند.

متصل نماز، به مهمانی که به افتخار دانشمند جوان و برومند کشور مولوی صاحب عبید الله ترتیب شده بود به خانه ای یک از دوستان رفتیم، مولوی صاحب عبید الله که بعضاً برادران برایش تخلص شریف را میدهند، یعنی مولوی عبید الله شریف مدت ده روز می شد که در ولایات بغلان و کندز مصروف پیشبرد دوره های فهم قرآن بودند. ایشان مفسر قرآن کریم عالم برجسته و با تقوا و شخصیت ستودنی دارند و از اهل هرات اند.

در برگشت ما را به بازی فوتبال دعوت کردند و بازی جالبی شد (با اشتراک محترم استاد نویدی و محترم استاد محمد عاطف) و حدود ساعت ۱۰:۳۰ شب بود که خسته و کوفته باید پنج منزل زینه را طی می کردیم تا در منزل پنجم به خوابگاه خود برسیم.

خانه ای عبدالرحیم غفاری پرگندم، با این طرح فوتسالش واقعاً خسته بودم، خلاصه ساعت ۱۱ خوابیدیم که عملیات کور پشه ها شروع شد بیست دقیقه عملیات را بیدار بودم و با خود گفتم، که صبح هر چه کور پشه گیر کنم می گشیم، که دیگه نفهمیدم و انله که به نماز صبح بیدار شدم، بعد از ادای نماز پیاده بطرف چمن جاییکه دوره فهم قرآن دایر می شد رفتیم، روز پنجم اجتماع، شش روزه فهم قرآنکریم بود.

در حالیکه گوشم به صحبت های قاضی صاحب حسن اسلامی بود؛ کنارهم، وارد چمن شدیم و چشمم به مرد مسن خورد که فرش ها را پهن می کرد، او تنها یک مرد ریش سفید نبود، سه سال پیش در چنین برنامه ای با او معرفی شدم، چهره بشاش، قامت استوار، تواضع و فروتنی همه در او جمع است. حضور ده ها هزار تن اعم از زن و مرد، پیر و جوان، در اجتماع قرآنی، از برکت دستان آن مرد است، او حاجی رحمت الله خطیب بود، یکی از متنفذین ولایت کندز، عمرش را در جهاد و اعلائی کلمه الله گذشتانده است.

درس قرآن را با لهجه شیرین هراتی از شیخ القرآن مولانا عبید الله در میان هزاران تن شنیدیم، چای صبح با مولوی صاحب عبید الله مهمان برادر خالد عمر بودیم، برنامه نشست با اعضاء و مسئولین جمعیت اصلاح پیش از ۱۱ صبح تمام شد طبق پلان حدود ساعت ۱۱ راهی ولایت تخار جهت اشتراک در محفل شیرینی خوری شدیم و آنجا هم درس های بود که آموختیم.

بالاخره با یک ساعت تأخیر نشست ما با جوانان نجم در دفتر رادیو صدای اصلاح کندز آغاز شد.

جوان برومند و رشید، زمانیکه صحبت می کنند آنگاه به زیبایی قلبش پی می بری، وقار و عزتشان ستودنیست تبسم شان واقعاً از سر اخلاص است. خدای من اینها کی ها هستند؟ صحبت ها شروع شد.

او ظاهراً از همه شان کوچک بود با حمد و ستایش خدا صحبت اش را آغاز کرد.

از کلماتش گهر می بارید، او، ذبیح الله وهاب مسؤول نجم در ولایت کندز بود، گزارش فعالیت هایشان را داد، تصور نمیشد آنهمه کار بدون مزد صورت گرفته باشد. نماز عصر و شام را همانجا جماعت کردیم و برنامه با دعایه یی از قاضی صاحب اسلامی اختتام یافت.

شب گذشت و فردا بعد از نماز راهی چمن و اشتراک در آخرین روز دوره فهم قرآنکریم شدیم، همه برادران تشویش از کمبود فرش داشتند، می گفتند که روز اخیر تعداد زیاد می شود، که همانطور هم شد، درس اخیر فهم قرآن کریم را شنیدیم، و نوبت دعای روز اخیر رسید، کلمات نمی تواند فضای حاکم در آن ده دقیقه اخیر را به تصویر بکشد.

دستان همه بسوی بارگا الله متعال بلند است و اشک ها جاری، خدای من آن دستان را خالی مگذار.

برنامه با گریه و فریاد هزاران نفر به اتمام رسید.

هنوز مولوی صاحب عبید الله از بالای استیژ پایان نشده بود که ده ها تن اعم از جوان و پیر او را حلقه کردند لحظه به لحظه تعداد افراد زیاد می شد به سختی توانستیم مولوی صاحب را از راه عقبی چمن بیرون کنیم.

اما این سفر دعوتی برای من پهلوی دیگری نیز داشت، امیدم را به این حرکت میمون بیشتر و بیشتر کرد، من آنجا دیدم که (مردان و زنان مؤمن همه یاور و دوستدار یکدیگرند) ۷۱ توبه .

من آنجا دیدم که (به خدا و روز قیامت ایمان دارند و به کار پسندیده فرمان می دهند و از کار ناپسند باز می دارند و در کارهای نیک شتاب می کنند و آنان از شایستگیانند. آل عمرا ۱۱۴).

آنجا اطاعت بود و فرمان برادری.

در آنجا خبری از تعصب نبود، گاهی دستانان را فارسی زبان می فشرد و گاهی پشتون اصلاً همه اش فارسی زبان بود یا شاید پشتون و ترکمن چون نمیتوانستی جدا بکنی، همه یک نوع برخورد می کردند، برخوردی از سر ایمان و اخلاق...

گر در یمنی چو با منی پیش منی

گر پیش منی چو بی منی در یمنی

من با تو چنانم ای نگار یمنی

خود در غلطم که من توام یا تو منی

ساعت ۱۱:۳۰ بطرف کابل حرکت کردیم، نماز جمعه را در مسجد جامع شهر پلخمیری خواندیم و در مظاهره "هم صدایی باقدس" که بوسیله جوانان نجم و جمعیت اصلاح در آن ولایت راه اندازی شده بود اشتراک کردیم، ساعت ۲:۱۰ دقیقه عازم کابل شدیم ساعت ۹:۱۱ دقیقه شب به خانه رسیدم. (طبعاً خسته و کوفته) یاد آوری: این سفرنامه قبل از جنگ های اخیر کندز نوشته شده است.

د یو سرتاسري کمپاین له پیل سره سم:

د کندوز له جگړه ځپلو سره د مرستو لومړۍ پړاو ترسره شو

اصلاح رسنیزگروپ، رحیمزی

په کندوز ښار کې تر وروستۍ خونړۍ جگړې وروسته په دغه ولایت کې د یوه بشري ناورین د را پېښېدو له گواښ سره سم، جمعیت اصلاح او ورسره همکارو بنسټونو لکه: د احسان خیریه ټولنې، د مسلمانو ځوانانو بنسټ یا نجم او اسلامي طبي ټولنې ایما، په گډه د ټول افغانستان په کچه د کندوز جگړه ځپلي ولس ته د مسلمانو هېواد والو د مرستو را ټولولو ستر کمپاین پیل کړ.

د دې کمپاین له پیل سره جوخت احسان خیریه ټولنې او په تخار ولایت کې د جمعیت اصلاح سیمه ییز دفتر، په تالقانو ښار کې د کندوز د جگړې له امله پر ۱۵۰ بې ځایه شویو کورنیو د خوراکي موادو او د پخلي وسایلو مرسته وو پېښله.

د جمعیت اصلاح د عامو پروگرامونو یا دعوت او ارشاد څانگې مسوول عبدالفتاح جواد چې د دې کمپاین عمومي مشري په غاړه لري، اصلاح رسنیز گروپ ته وویل چې دوی د افغانستان په گوټ گوټ او په تېره بیا په کابل ښار کې ځای ځای، د هېواد والو لپاره د مرستو راټولولو دا کمپاین پیل کړې تر څو هغه هېواد والو ته چې د کندوز له خلکو سره خواخوږي لري، خو د مرستې وړ رسولو لاسرسی نه لري، د دې زمینه برابره کړي چې خپلې مرستې د جمعیت اصلاح او همکارو بنسټونو پر مټ د کندوز جگړه ځپلي ولس ته ورسوي.

د کندوز له جگړه ځپلیو سره د مرستې دغه ستر او سرتاسري کمپاین د روان لمريز کال د تلې په ۱۴مه، له کابل ښار څخه پیل شو چې په ټولو هغه ولایتونو او د زونونو په مرکزونو کې به یوه اونۍ دوام کوي چې جمعیت اصلاح یا دغه همکار بنسټونه هلته فعالیت لري.

استاذ عبدالفتاح جواد همدارنگه څرگنده کړه چې له هېواد والو څخه را ټولې شوې مرستې او پیسې به د دې کمپاین د مشرتابه پلاوي په پرېکړه چې د ټولو یادو شویو بنسټونو استازي پکې شتون لري، د کندوز په گاونډیو ولایتونو کې د دې ولایت بې ځایه شویو کورنیو او د امکان په صورت کې په خپله د کندوز ښار د ننه جگړه ځپلیو کورنیو ته ورسول شي.

د اصلاح رسنیز گروپ خبریال د کابل ښار په بېلابېلو برخو کې د دې کمپاین له کمپونو څخه د لیدنې پر وخت ډله، ډله کابل ښاریان ولېدل چې پر جمعیت اصلاح او همکارو سازمانونو د خپل باور او اعتماد له مخې دغه کمپونو ته راتلل او د کندوز له بې کوره شویو او جگړه ځپلیو خلکو سره یې د خپل توان مطابق، خپله مرسته کوله، چې پر نارینه وو سربېره آن ډېرو خويندو او ميندو هم د کندوز له جگړه ځپلیو سره د مرستې لپاره دغه کمپونو ته راغلې وې.

د همدې کمپاین په ترڅ کې د اسلامي طبي ټولنې يا ايماء ادارې هم د کندوز له جگړه ځپليو خلکو په تېره بيا د جگړې د ټپيانو د درملنې په موخه د هېواد په ټولو ډاکټرانو او روغتيايي کارکوونکو غوښتنه کړې تر څو کندوز ته د تللو په موخه ورسره خپل نومونه ثبت کړي.

د اسلامي طبي ټولنې يا ايماء له خوا دا غوښتنه په داسې حال کې مطرح کېږي چې تېره اونۍ په کندوز ښار کې د جگړې پر مهال يوازېنې فعال روغتون چې د بې پولې ډاکټرانو په نامه د يوې بهرنۍ مؤسسې له خوا اداره کېدو، د امريکايي الوتکو د بمبارد له امله، وران شو او د گڼ شمېر بستري ناروغانو او ټپيانو په گډون په لس گونو ډاکټران او روغتيا پالانو ته هم مرگ ژوبله واوښته.

بل خوا د مرستې را ټولونې د دغه ستر کمپاین عمومي مسوول استاذ جواد د دې مرستو د کچې په اړه وايي چې د کمپاین تر پای ته رسېدو وروسته به د دې را ټولو شويو مرستو عمومي کچه او مستحقو کورنيو ته د هغې د وېش بڼه وټاکل شي او له مرسته کونکو او رسنيو سره به شريکه کړای شي.

بل خوا په تخار ولايت کې د احسان خيريه بنسټ د سيمه ييز دفتر مسوول استاذ سيد علم سديد، اصلاح رسنيز گروپ ته وويل چې د دې بنسټ له خوا د تلې په ۱۵مه نېټه د کندوز ولايت پر ۱۵۰ جگړه ځپلو کورنيو چې له دغه جگړې تخار ولايت ته مهاجر شوي دي، د دې بنسټ مرستې ووېشل شوې.

سديد څرگنده کړه چې د دوی د مرستو هرې برخې ۱۵۰۰ افغانۍ ارزښت درلود چې خوراکي توکي لکه: وربجې، غوړ، لوبيا، وچ چای، مالگه او د پخلي وسايل پکې وو.

په کابل کې د احسان خيريه بنسټ اجرايوي مشر استاذ نور محمد عطايي اصلاح رسنيز گروپ ته وويل چې په تخار کې دا د دوی د مرستو د وېش لومړی پړاو و او د دې کمپاین په ترڅ کې به نورې دا ډول مرستې هم د کندوز پر جگړه ځپلو ووېشل شي.

احمد ضیاء رحیمی

به همت والای این راد مردان باید سلام کرد!!!

مردم متدین و مسلمان افغانستان از اقوام مختلف و با تکلم به زبان های مختلف و با داشتن روحیه قوی فداکاری و قربانی همیشه در کنار هم در هر جایی بوده اند و ایستاده اند و هیچ گاهی در هنگام کمک و همکاری بامردم این طرز تفکر جلو شان را نگرفته که کمک گیرنده کی است و با چه لسانی تکلم می کند؟ این موضوع بارها ثابت شده و صفحات تاریخ شاهد است که هنگام وقوع حوادث طبیعی و یا مشکلات دیگری بر مردم یک منطقه و یک سمت، همه ملت دست اتحاد به همدیگر داده و با اخلاص فراوان به کمک و دست گیری آنها شتافته است.

این بار هم که مردم مظلوم کندز و برخی از مناطق ننگرهار دچار یک فاجعه عظیم انسانی گردیده اند و ازدهای خونخوار جنگ خانمانسوز باعث گردیده تا بر علاوه کشته شدن هزاران تن از افراد ملکی در این ولایت، صد ها هزار خانواده دیگر از خانه و کاشانه خود بسوی ولایت های همجوار آواره شوند، هموطنان عزیز و متدین ما باز هم متحدانه، به کمک عزیزان کندزی شان شتافته اند.

جمعیت اصلاح افغانستان هم به حیث یک نهاد دینی، اجتماعی و فرهنگی که همیشه در راستای کمک به هموطنان مظلوم و ستم دیده خود پیشتاز است، با بر پا نمودن کمپ های کمک عاجل به هموطنان کندزی ما تحت شعار "دست برادر کندزی تان را بگیرد!" به جمع آوری این کمک ها پرداخت و الحمدلله بنابر اعتمادی که مردم شریف و مسلمان افغانستان بالای جمعیت اصلاح، به حیث یک مرجع صادق و امین در رسانیدن کمک های شان به مردم جنگ زده کشور دارند، فعالانه در این برنامه کمپاین سهم گرفتند و هر کس طبق توان خود، به رسم ادای دین خود در مقابل مردم جنگ زده و آواره کندز، پولی به صندوق های گذاشته شده، به همین منظور ریخت.

بیاد دارم که چند سال قبل، در جریان سیلاب های که مردم ولسوالی سروبوی ولایت کابل از آن به شدت متضرر شده بودند، برای اولین بار جمعیت اصلاح قصد کرد تا از شهریان شریف کابل، برای متضررین آن سیلاب مدهش کمک جمع آوری کند، در آن هنگام هم صحنه های جالبی را از فدا کاری خواهران و برادران متدین شهر کابل و ولایات دیگر دیده بودم، که تا حال هم با بیاد آوردن آن، بی اختیار اشک از چشمانم جاری می شود و اینک یکبار دیگر الله متعال سعادت شرکت در کمپاین جمع آوری کمک ها برای جنگ زده گان کندز را نصیبم کرد، تنها در روز اول با صحنه های برخوردی که نا خود آگاه سیل اشک از چشمانم جاری شد!

چگونه ممکن است اشک از چشمان آدم سرازیر نگردد وقتی در جریان ازدحام کمک کننده گان، متوجه می شود مردی محاسن سفیدی که یونیفورم تن وی کارگر بودنش در شاروالی را از دور نمایان می سازد با همت والای انسانی و اسلامی به صندوق اعانه نزدیک شده و با برادر جنگ زده کندزی خود با همان توان ناچیزش اظهار همدردی و همگرایی می کند؟

مگر باید قلب مان از سنگ باشد اگر اشک نریزیم، وقتی طفلی را مشاهده می کنیم که ده سال بیش ندارد و در حالیکه که در یک دستش ظرف بولانی برای فروش مشاهده می شود ولی با دست دیگر و قلب مملو از ایمانش چند افغانی دست داشته اش را به صندوق اعانه با جنگ زده گان کندز می ریزد!

آری این است همت و این است جوانمردی؛ این است مهر و عطوفت انسانی و احساس قوی همدردی و همگرایی با آن هموطن کندزی که نان آور خانواده خود را در آتش جنگ خانمانسوز اخیر از دست داده، از خانه و کاشانه اش آواره شده و چشم براه کمک برادر و خواهر هموطنش از گوشه و کنار این سرزمین جنگ زده است!!

یقین کامل دارم تا هنگامی که این روحیه و این احساس در بین مردم ما زنده باشد، ما در هیچ جا و هیچ مکانی در نمی مانیم و نه احتیاجی برای کمک خارجی خواهیم داشت، ولی ای کاش این روحیه و احساس بیشتر فراگیر و سراسری شود و به همه گوشه و کنار این سرزمین برسد!!

- اصلاح ملي در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده کان است.

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
 تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت در کشور.
 ترقی و انکشاف همه جانبه افغانستان.

شماره

مرکز تشخیصیه لابراتوار طبی سفیر

لابراتوار طبی سفیر

یک نام مطمئن در عرصه اجرا معاینات معیاری لابراتواری

هر نوع معاینات لابراتواری از قبیل بیوشیمی، سیرولوژی، روتین خون، ادرار، مواد غایطه، TFT, Semin Analysis پتالوژی و کلچر با سامان و لوازم مجهز و مدرن لابراتواری توسط دو کتوران و تکنالوجستهای مجرب با معیارات لابراتواری اجرا میگردد.

آدرس:
 کابل، منزل دوم سپین زر پلازه، نزدیک سینما بهارستان کارته پروان.
 ۰۷۷۲۱۲۸۵۸۳ - ۰۷۹۹۱۵۲۳۲۹
 غزنی: مسنزل دوم اپارتمان دوم فرخی هوتل بازار صرافیه شهر غزنی
 ۰۷۰۹۲۸۴۹۸
 لغمان: شهر مهتر لام بابا، مقابل ریاست برق مارکیه حاجی طاؤس
 ۰۷۷۸۴۵۵۷۷۸ - ۰۷۹۹۸۷۸۴۲۳
 Email: safirlab_kbl@yahoo.com

نور ستاسو د سترگو رها

نور د سترگو کلینیک
 Noor Eye Clinic

- Phacoemulsification
- B Scan
- YAG - Laser
- A Scan
- Auto Refractometry
- Cryoablation
- Advanced Tonometry
- Keratometry
- Anterior Vitrectomy
- Artificial Eyes
- Contact Lenses

د سترگو د ناروغیو تشخیص، درملنه او عملیاتونه په نوو، عصري او کمپیوټري وسایلو د تجربه لرونکو متخصصینو له خوا ترسره کېږي دکار وخت د سهار له اوو بجو څخه د ماښام تر اوو بجو ادرس: ډاکتر حسین یار پلازه، درمسال چوک، اوله ناحیه، جلال اباد

Phone: 0602002014

د سترگو معاینات د کمپیوټر بواسطه
 د سترگو د پردی عملیات د فیکو بواسطه
 د سترگو ټولیزوټی معاینات (B Scan)
 د عینکو د نسر تعین د کمپیوټر بواسطه
 د کړو سترگو (Squint) جراحی
 د زړوندو زړېمو (Ptosis) جراحی
 د سترگو د فاروگانو لپاره د سترگو ځانګړي معاینات او مشورې
 د سترگو پلاستیک جراحی
 مصنوعی سترګې
 نمره لرونکي کټکټ لیزونه

کابل د کارتن جوړولو فابریکه

Kabul Packages

د هر ډول او سایز کارتن جوړونکی

پته: د بگرامیو نساجي فابریکې څنگ ته د کابل د کارتن جوړولو فابریکه
 تیلیفون: ۰۷۰۰۲۷۶۱۷۳ - ۰۷۹۹۳۱۵۸۰۰ - ۰۷۹۹۷۳۹۵۷۱
 E-mail: kabulpackages786@yahoo.com

104.3 FM

رادیو صدای اصلاح

مزار شریف کابل
 جلال اباد بغلان کندز